CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)

ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1998

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- ☐ Coloured covers/ Couverture de couleur
- ☐ Covers damaged/ Couverture endommagée
- ☐ Covers restored and/or laminated/ Couverture restaurée et/ou pelliculée
- ☐ Cover title missing/ Le titre de couverture manque
- ☐ Coloured maps/ Cartes géographiques en couleur
- ☐ Coloured ink (i.e. other than blue or black)/ Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- ☐ Coloured plates and/or illustrations/ Planches et/ou illustrations en couleur
- ☐ Bound with other material/ Relié avec d'autres documents
- ☐ Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin/ La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure
- ☐ Blank leaves added during restoration may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming/ Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.

- ☐ Coloured pages/ Pages de couleur
- ☐ Pages damaged/ Pages endommagées
- ☐ Pages restored and/or laminated/ Pages restaurées et/ou pelliculées
- ☑ Pages discoloured, stained or foxed/ Pages décolorées, tachetées ou piquées
- ☐ Pages detached/ Pages détachées
- ☑ Showthrough/ Transparence
- ☑ Quality of print varies/ Qualité inégale de l'impression
- ☐ Includes supplementary material/ Comprend du matériel supplémentaire
- ☑ Only edition available/ Seule édition disponible
- ☐ Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image/ Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.

☑ Additional comments:/ Commentaires supplémentaires: This copy is a photoreproduction. Title page is illegible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

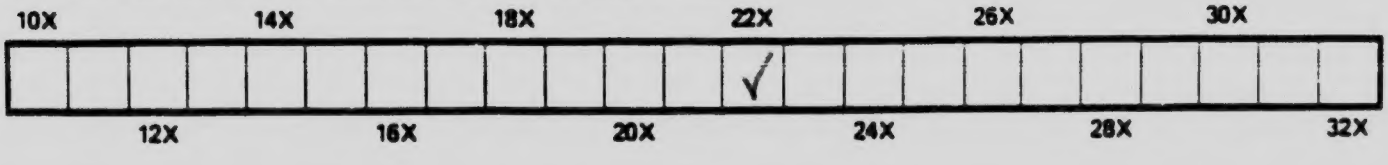

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

University of Toronto Library

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

University of Toronto Library

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

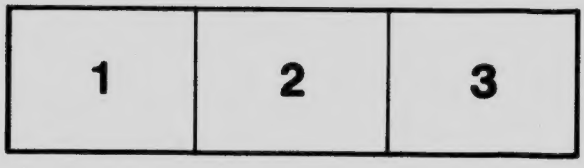

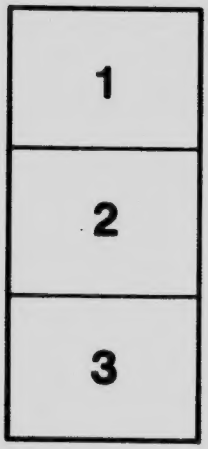

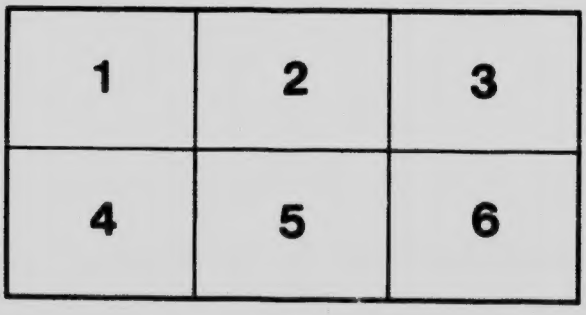

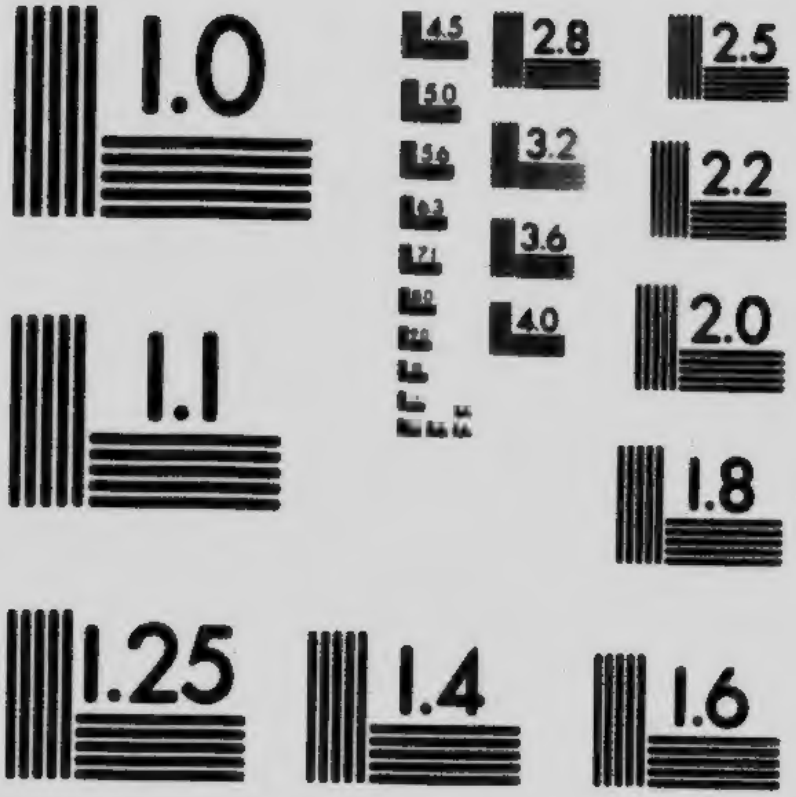

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART
NATIONAL BUREAU OF STANDARDS
STANDARD REFERENCE MATERIAL 1010a
(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

Бібльотека: „Свідома Сила" Ч. 6.

Робітниче [illegible]

Л. МАРТОВ.

КЛЯСА ПРОТИ КЛЯСИ.

[illegible]
Т. [illegible]

[illegible]

[illegible]

HT
611
M37
1917a

Бібльотека:

„Свідома Сила"

ДОСИ ВИЙШЛИ ОТСІ КНИЖОЧКИ:

1. — «Робітничі Пісні»
Зібрав І. Стефаніцкий. 5ц.

2. — «Земля і Чоловік». Б. Лойко; переклав Г. Мак. 15ц.

Ч. 3. — «Як мужик двох ґенералів вигодував» М. Салтиків-Щедрин; пер. Г. Мак. 5ц.

Ч. 4. —«Кому потрібна війна?» А. К.; переклав І. Стефаніцкий. 10ц.

Ч. 5. — «Кляса проти кляси» Л. Мартов; переклав Т. Будзінський. 5ц.

Ч. 6. — «Любов». Л. Н. Толстой; переклав Ю. Лопух. 10ц.

Повисше згадані книжки можна дістати у всіх книгарнях і в головнім складі:

ROBITNYCHE SLOVO

Box 64 Toronto, Canada.

Кляса проти кляси.

«Хто ви?» — питає соціялїстів нарід, з дивом прислухуючись до наших бесїд, з непорузумілостию глядячи на нашу борбу. Яка сила породила сих людий зневажаючих все те, що принято рахувати — святим? Яка сила гонить їх на борбу зі всїми, держачими у своїх руках власть?

Чи яка небудь зла видумка, або пуста жартоблива похоть покликала їх до житя? НІ! Із осередка твоєї бідноти працюючий народе, родив ся наш рух.

В нашім гуртї знайдуть ся люди з ріжних причин. Не однака наша дорога, якою кождий знас йде до соціялїзму. Одному ще в колисцї нужда приспівувала сумну пісню. Другий продумав свою думу під гуркотом машинових колїс, а той в душній криміналній келії, звів свій рахунок із соціяльним нерівним ладом, який викинув його із свого суспільства за вільну думку, за високі ідейні стремлїня. Подивіть ся на яку небудь ріку і в своїй голові розділїть її води на богато капель, кожда капля має свою осібну історію, не однаковою дорогою она зробилась, заки влилась в спільне русло. І всї води котрі творили ся із мілїонів капель, живуть одним спільним житєм і є одна спільна причина, котра створила сю ріку і дала їй самостійне житє — її бистру дорогу.

В точности так живе і наш соціялїстичний рух і є одна спільна причина котра, його створила.

А ся причина — се услівє житя робочої

кляси.

Бідність — прокляте сучасного несправедливого ладу — от хто породив соціялістичний рух. Нужда, пригнітила думку чоловіка, в болото і кров змісила його вищі пориви, тяжкою брилою продусила його до землі —ся нужда породила ті стремління і той протест, котрий розносять по всему світі соціялісти. Ся нужда мілїони чоловічих істот, слїзми заляла безраничний світ і кровію відзначила кождий крок їх; вона заповнила ними тюрми, і доми деморалїзації, загнала сотки тисяч в доми розпусти містових передмість; пригнобила людей у підземних і піддашних норах, обезлюднила і обезплодила селянські поля; вона троїть молодий дитячий вік заморочує послїдні дні старости; вона повернула нашу землю в пекло, зробила людей ворогами одного проти другого і скреготом зубів наповнила їх істнованє. Та бідність викликали в головах роботу думки, в серцях почутє смутку і гуртом з безсильно — обезсиленними від праці руками, підняла сотки тисяч і мілїони готових до борби рук — і вложила виих боєве оружіє — соціялїзм!

Війна проти бідноти! Війна проти всего, що давить, гнете, калїчить і озвіряє чоловіка! Се той клич, котрий взиває в одну братерську сїмю соціялїстів всего світа.

Війна проти бідноти! Але та біднота — бідноті не рівна. В минувшині була така біднота, проти котрої було средство — довга, ощадна праця. — Та не все те помагало в біді. Невсипущою працею наші давні предки добували собі средство до істнованя, а одно яке небудь нещасте як: повінь, посуха, змора, напади ворога, змітали до чиста плоди їхньої довгорічної праці. Та спільна їх нужда, зміняла роки до деякого полїпшеня.

Праця чоловіка заледво що вистарчала на піддержку його життя і спільна бідність була причиною того слабенького розвитку праці. Проти такої бідноти не було помочи і люди говорили, що вона «від бога», або інакше сказавши — від надприродних сил їм незрозумілих.

Але минали віки і наш-природа стала в свою чергу, рабинею людства. Напружена праця безчисленних поколінь зробила своє діло і на кістках своїх предків, минувші народи створили невичерпане спільне богацтво, котре моглоб забезпечити спільне щастє і зробити бідність неможливою. Пройшли ті, часи, коли одно нещастє могло позбавити всї плоди праці цїлого поколїня. Силу природи овладів людський труд і ум, силою пари і електрики, чоловік може витворити стілько, щоб запезпечити вигідне істнованє кількох людських істот. Зелїзниці і телеграфи звязали собою найдальші закутки земської кулї і природні богацтва одного краю, комунікують ся для ужитки цїлого світа. Нїяке нещастє, яке незалежить від чоловіка, не може тепер спричинити нужду, голод і смерть та страту населеня всего краю. Праця минувших поколїнь обезпечила нинїшне поколїнє, а його власна праця кождий день витворює більше чим воно малоб потребувати, щоб наїлось до сита і задоволяло всї свої потреби. А між тим, бідність істнує, істнує в такім степени, в якім її не знали минувші віки.

Мілїони здорових робітників не мають свого захисту, не знають де діссатати хлїба, незабезпечені на завтрішний день. Сотки тисяч людей мусять думати про злочин, щоб лише не вмерти з голоду. Сотки тисяч старих і молодих людей, мусять протягати ру-

ку по милостиню, а сотки тисяч дїтей не мають де приклонити голову, а заледво научились говорити, вже знайомі з своїми муками неминучої нужди. Нема більшої бідности рівної для всїх і непостидної, яку знали наші предки. Но за те і щоденно росте біднота тої кляси людей, котра витворює все спільне богацтво.

І ся бідність росте тим більше, чим більше зростає богацтво, створене мозолями тоїж кляси.

Спитайтеж себе: де причина вашої бідности, де корінь стражданя ваших жінок і дїтей? Ось ті причини: за дуже довгий і тяжкий робочий день, нищить силу робітника і ззараня робить його калїкою, за свою працю є винагороджений так скупо, що йому по части не вистарчає на саме мізерне удержанє; заробіток не забезпечений і кождий робітник знає, що частину свого житя він мусить бути в армії безробітних, не мати в той час шматочка хлїба. Но безмірний труд за грошеву платню — є покопаний тому, що робітник є безсильний перед силою пана і примушений підчинятись його услівям. А сила пана — в капіталї, в спільнім богацтві, збитім в руках капіталїстів. А чим сильнїйше росте те богацтво, тим більше воно скуплює ся в руках капіталїстів, а з тим сильнїйше давленє капіталу на житя робітників, тим то труднїйше для них завоювати собі кусок хлїба і годину меншої працї. Богацтво зродило бідність. Богацтво створене працею робочих мас в руках капіталїстів

А що таке безробітє — той бич працюючих? Чи тому буває безробітє, що нїкому непотрібний ваш труд, що не потрібні ті річи, котрі ви можете створити? Нї! В той самий час, коли сотки тисяч потребують ма-

су продуктів, — робітники, котрі могли би робити сї продукти лишають ся без роботи. В той час, коли машини стають бездільно, робітники котрі могли б привести їх в рух, снують ся один за другим шукаючи роботи. Чому? Тому, що товари виробляють ся тільки тоді, коли вони можуть бути продані з добрим зиском для капіталїстів. Коли, в напливах за доходом, капіталїсти виробили велике число товарів, то цїни на них на конець, впадуть, се значить — нема потрібних доста покупців. Тоді капіталїсти зменшають виріб товару — наступає крізис, або безробітє. Можливість продукувати великі богацтва, які не могли думати наші предки — ся сама можливість родить нужду робочих мас. Та бідність наших днів—бідність викликана не збраку людських сил, а породжена самим розвитком людських сил і людської праці, бідність вкоріпююча ся в самім зростї спільного богацтва.

В старину люди були бідні, але нїхто не був значно біднїйший від другого, нїхто не був вічним нуждарем. Тепер біднота одного, являє ся жерелом збільшування богацтва другого і богацтво одних витворює жерело бідноти других. Ся біднота, випливаючи із зросту спільного богацтва, із спільного услівя, породила соцїялїзм.. Ся біднота і викликала проти себе обурене нуждарів, а соцїялїзм на час вспокоїв се обурене і просвічує його знанем, та показує йому цїли борби і средства до його побореня.

Не побічними людми являєм ся ми, соцїялїсти, в гуртї працюючих мас. Ми прийшли, щоб відкрити їм те, що корінить ся в їх власнім ьутрі, щоб пояснити працюючим масам дїйсність їх походженя, дїйсність переносимих ними бід та нужд.

Соціялїзм говорить: велика більшість людских істот не має нїяких средств до житя, крім своїх робочих рук. Але ті робочі руки можуть найти собі користь тілько втім випадку, як они будуть допущені до вживаня всїх необходимих средств продукції — (землї, машин і рїжних материялів.) А ті средства або створені самою природою, або добуті працею минувших поколїнь робітників. Ну, а вони знаходять ся в руках невеличкої купки людей і за право користованя средствами творчости, та купка відбирає в робітників більшу частину продуктів їх працї.

Се, що зробить сегодня робітник, з вирахунком того, що йому буде віддано в видї зарібкової платнї, зробить зарібок пана, побільшить його капітал і завтра буде ужите для того, щоби найняти нового робітника для тої самої експльоатації. Працюючі самі створюють своєю працею силу сих експльоататорів — каніталїстів, а кожде улучшене машинерії доводить до того,що більший прихід остає ся в кишенї капіталїста, а тим самим збільшує його силу, його богацтво. Бідпота родить богацтво, а богацтво родить нову бідноту тому, що великий каніталїст не тільки визискує своїх робітників, але і опутує густими сїтами бідних самостійних господарів — селян, склепарів, ремісників, — своїми більше дешевими товарами нищить їх і робить зних бідних робітників. Так на одній боцї являє ся велика кляса наємних робітників — **пролєтаріят**, заставлений все своє житє битись в пошукуваню хлїба і роботи. На другій сторонї стоїть невеличка купка володїтелїв каніталу — **буржуазія**, котра володїє землею, машинами, фабриками, копальнями, зелїзницями і привертає в наємне рабство мілїони і мілїони пролетарів.

Пролетаріят і буржуазія, — бідні робітники і богаті властителї — ось дві головні кляси в нинішній світовій спілці і між сими двома клясами іде безперестанна то тайна, то явна борба, — борба за продукт випродукований пролетарієм. **Кляса проти кляси!**

Щоби побільшити свій дохід, щоб загарбати в свої кишені увесь дохід отриманий від заведеня лучших машин, — буржуазія все стремить до обниженя платні робітникови, видушити із него більше праці, більше робочих годин, грабить у него години, не дає віддиху і гонить далеко від родини, втягає в найми його жінку і дітей, робить з них безвимовну худобу. Щоб провести своє безвихідне істнованє, щоб хоч трохи чути себе чоловіком, а не машиною, — пролетар бореть ся за короткий робочий день, за більшу платню, за лучші обставини. Він боретъ ся кожду мінуту, сам того не помічає, бореть ся проти свого клясового ворога, котрий має за ціль всї його сили зробити собі жерелом пливучих доходів. Пролетар бореть ся і тодї, коли по неволи стараєть ся робити з холоднокровностию, щоб зібрати для себе, для свого особистого житя, частину тої робочої сили, котру він запродав за кусок хліба капітаїстови. Пролетар бореть ся і в ту мінуту коли кинений йому жадібний капіталістом «вільний час» — зужиткує на те, щоб почитати, розширити своє знане, коли з послїдних средств удїляє гроші на те, щоб привчити своїх дітей; тому, що кожда частина знаня робить пролетаря більше сильнійшим в борбі з капіталістом. Пролетаріят бореть ся з капіталістом і тодї, коли ціною недоїданя, здобуває можливість лучше одягнутись і жити, хоч в сучаснім ладї, «як люди живуть» чи то як живуть його

вороги — буржуазія; коли вгорнеть ся в «нїмецьку» одїж і жінку нарядить «по мійському». Тому, що з «простонародною» одїжею, він скидає з себе і частину того рабського пониженя.

(Не дурно князї Мершерські, генерали Богдановичі і другі заступники селянських експльоатацій докоряють мійському робітникови за ріжні «плутарства і гультайщину!») Все єство пролєтаря, його тїло і душа, його мозок і думки, бунтують його проти рабського положеня, в котрім його держить буржуазний лад, витворений на бідноті мілїонів, а споживаний «вибранцями одиницями». Все єство пролєтара встає проти сего устрою і весь нинїшний так званий «суспільний порядок», є нїчо инше, як велика машина, призначена для того, щоби при помочи законів і поліції, жандармерії і криміналів, військових сил і церковних наук, удержати на уздочці бунтуюче єство пролєтара.

Кляса проти кляси!

Кляса маючих, ситих, щасливих, гойних — буржуазія вічно знаходить ся у борбі із своїм клясовим ворогом — пролєтаріятом. Коли буржуазія звісно без всякої нужди, давить і допче чоловічу особу пролєтара, коли жене в доми розпусти його жену і дочку, а коли він і дарує йому милостиню із своєї «добродушности» він піддаєть ся при тім свому інстиктови, (безмилосердному сумному почутю,), а сей інстикт тягне його до того, щоби все більше і більше поглубити пропасть між ним — буржуазією, а його ворогом — пролєтаріятом, щоби все більше пхати пролєтара в істноване безвимоної худоби, слїпо піддаючої ся свому панови.

Успіх науки, артизм, вигоди, здобуті з розвиненєм техніки — все що в руках буржуазії, повертаєть ся в средство володіня

над пролетаріятом, закріпостити його підяремне житє, зробити його вічним рабом буржуазії. — Кляса проти кляси!

І соціялїзм тілько й робить, що показує всему світови сю завзяту борбу і кличе кождого пролетаря до неї, котра кипить всюди, де біднота росте тоді, коли росте богацтво, де панує наємна праця, де з фабричних комінів виходять хмари чорного диму і зелїзниці вивозять дальше стоси продукту. Соціялїзм показує світови на розпучливу борбу, в котрій сотки тисяч гинуть не замітною смертию, в котрій до сего часу побідителем був все той, хто вийшов з лучшою збруєю. А лучша збруя до сего часу була в буржуазії. Вони злучились в одну силу кровопийців, зєднали кругом царські власти, володіють великим богацтвом, купують собі науку. Вони свідомо душать робочий народ, пишуть йому ті закони, яким він мусить повинуватись, відбирає у него самих здорових людей гонить в касарні і робить їх його катами і кримінальними сторожами. Буржуазія зорганїзована і свідомо веде свою клясову борбу із силою праці і пролетаріятом, котрий несвідомо під упливом сумного почутя, рветь ся освободитись від свого ярма і насиля.

І соціялїзм говорить пролетаріятови: не для того я прийшов, щоби вести тебе по моїй дорозї, по котрій ти вже незамітно прямуеш, але щоби показати тобі конечну точку тої дороги і помогти перейти можливо скорше і з меншими жертвами. Ти повинен зрозуміти самого себе, зрозуміти істнованє твого положеня, змисл тої борби, котру веде твоє єство проти нинїшного ладу. Не чужим зайшлим являюсь я тобі, а лише кидаю лучі ярко го світла на твою дорогу і освічую тобі твою будучність. Признай, що ти у ворожім ста-

ні, що світ кругом тебе, є поле неустаючої борби; зрозумій значіне сеї борби і поведи її в повнім значінію сего слова, котра одна потрібна многим мілїонам робітників, щоби побідити мали тисячі кровопійців.

Соціялїзм говорить: Перше всего, пролетарі організуйтесь! Ворог сильний і створена з людських сліз поту і крови сила, сила богацтва і власти, безповпадно розбиває кождого виступаючого проти неї. Тілько зєднанє мілїонів робочих рук, тілько зєднанє волї і думки множества пролетарів може побороти сю силу, котра живить ся і росте на рахунок нашої працї. Організуйтесь! Кляса проти кляси!

Соціялїзм говорить робітникаам: організуйтесь і ведїть клясову боротьбу; визволяйтесь з під гнету вікових пересудів, від тих поглядів і думок, котрих вас учать ваші вороги. — Коли вам говорять в імени релїгії, відказуйте: у пролетарів одна релїгія клясової боротьби, боротьби за визвіл з під рабства і бідноти, боротьба за щастє чоловіка. Вороги ваші прямують і зводять вашу борбу обіцянкою нагороди на тім світї за терпеливе зношенє робітничої долї, відказуйте; ми хочем щастя для себе на сїй земли; освободжуйтесь від приспиляючої ваш ум релїгії, з під проповідей продажних попів і монахів! Вороги ваші хотять вас розділити, направляючи робітників одного краю на робітників другого, одну національність на другу, руских проти жидів і поляків, проти анґїйців і японців і на відворот. Знайтеж, що клясова борба всюди кипить між робітниками а буржуазією і що подїл між робітниками ріжних країв і націй тілько ослабляє їх силу облекшує побіду наших ворогів. Знайте, що буржуазія однодушна на всїм обширі

Земської кулї, коли дїло іде о те, щоб бороти ся з робітниками, які солїдарности (одно-душности) експльоататорів протиставлять солїдарність працюючих мас, у котрих оден спільний інтерес — освободити ся від експльоатації. На поклик до борби з Японцями, Жидами, Поляками, Фінляндцями і проч. відказуйте: «Пролєтарі всїх країв єднайтесь!» — Кляса проти кляси всїх країв, від Америки до Японії!

Кляса проти кляси! В тім все стремлїне робітничого руху, в тім всьо стремлїнє тої дороги, котру переходило людство тисячі лїт. Одна кляса боролась проти другої. Кожда кляса прямувала дістати для себе уживанє тих річей, які створено успіхом людської праці. Але до сего часу, коли одна кляса змінювала другі і завладїла їх богацтвом, завоювала цїсарське право і визволяла себе від права свого пана, — на конець, неправда і гнет не зникали з лиця землї. У всїх й наприклад, европейських краях давно вже право дворянина-ґрафа змінилось правом купця - буржуя і місто самодержавних дворянських царів, стали представителї буржуазії в парляментах і урядах з виборними президентами (як у Франції) або зависимих від парляментів царями (як в Анґлії, Італії і других краях.) І такий же переворот, така революція, котра місто чинної зброї дворян і царя, поставить у власти всїх маючих, всю буржуазію, а коли се довершить ся і у Росії, тодї народ скине з себе гнет нинїшного самодержавія — деспотизму. Але така зміна власти, не знищить ще бідноти. В місце одних угнїтателїв стають другі тому, що остаєть ся незачіпним саме жерело гнету — захвачене маючими спільне богацтво остаєть ся

в руках самозванців. Нарід міняє свого пана, але все та и остаєть ся угнітаною кляєою. Перший панщизняний селянин переходив в наємного робітника в місті і на селі. Революція, котра звергне гнет «високих достойників» і царів, зробить робітників горожанами, дасть їм деяке право, та не зробить їх господарями своєї праці.

Але коли пролєтаріят скине з себе ярмо паньства буржуазії, коли він визволить ся з під наємного груду, тоді і тілько тоді, зникнуть на все нужда і біднота, рабство і нещастє. Тому, що пролєтаріят, як захоче визволити себе від бідноти, буде мусїв зробити те, чого не робила ще ні одна кляса. Пролєтаріят терпить біду від того, що зростаюче спільне богацтво витворене його працею, дістає ся в руки окремих приватних властителїв-капіталїстів. Значить, тоді тілько скоротить ся біднота пролєтарів і стане непотрібною їх борба, коли спільне богацтво буде оставати ся в руках самих витворюючих. А сего не можна зробити інакше, як відобрати в буржуазії саме царське право і відобрати у неї все богацтво, котре служить як средство продукції а то: землю, фабрики, машини і т. д.» щоби зробити се богацтво спільною власностію, котру будуть уживати всї люди. Такою дорогою буде здобуте знищене кляс, знищене буде дїленє на буржуазію і пролєтаріят, на бідних і богатих, визвіл людства з бідноти. І пролєтаріят, коли виступає до борби з буржуазією, вірною дорогою іде до сего кінця, до соціялїстичного ладу.

Пролєтаріят підняв прапор борби спільного порядку, заснованого на бідноті. Соціялїстична партія (соціялдемократія)

показує йому конечну ціль сеї борби і кличе його ставати в ряди, орґанізуватись і єднатись в одну всесвітну армію праці, без поділу віри, мови, раси і полу, всюди вести одну і ту саму борбу за поліпшенє свого положеня, за право, за свободу, за завойованє власти в краю, за соціялїзм!

Кляса проти кляси!

Соціял-демократія не приходить спасати робітників, не тішить їх ніколи чудом, не приобіцює запалити море. З роду в рід, з покоління в покоління самої робітничої кляси, вона говорить йому: «борба, котру ти ведеш, яку часами і не помічуєш, є великою борбою за визвіл всего людства з бідноти, нівеченя і рабства; зрозумій ціль сеї борби! А зрозумівши сю ціль, прямуй до тої цїли, котру поставило перед тобою твоє житє!»

З нинїшної бідноти пролєтаріяту, родить ся велика думка о всесвітнім братерстві і рівности, через завзяту борбу кляс світ іде до такого устрою, котрий не буде знати ні панів, ні рабів. І над сумною дійсностию пролєтарського житя вже заблисла зоря як знак приготованя його до борби

вона прийде — ся зоря — і всї темні сили, угнетаючі людство — холод і голод, призирство і пересуди, потали і визиск — зникнуть підчас її появленя. Вона прийде. А її імя — **Соціяльна Революція!**

———ООО———

Читайте і ширіть

„РОБІТНИЧЕ СЛОВО"

часопись для працюючого люду
видає
РОБІТНИЧА ВИДАВНИЧА СПІЛКА
КООПЕРАТИВНА.

Кождий робітник і робітниця читаючи «Робітниче Слово» набере ся свідомости і знаня, а тим самим дізнає ся, як получшити свою долю.

«РОБІТНИЧЕ СЛОВО»
виходить тижнево і коштує:
в Канаді:

На рік	$ 1.50
На пів року	.80 ц.
На 3 міс.	.45 ц.

За границею:

На рік	$ 1.75
На пів року	.90 ц.
На 3 міс.	.50 ц.

Пишіть по оказові числа і шліть предплату на адресу:

ROBITNYCHE SLOVO

Box 64 Toronto, Canada.